

MEMORIILE LUI
ERNST
RÖHM

Traducere din limba engleză de Sorin Cristescu

Prefață de Florin Müller

Introducere de Eleanor Hancock

Capitolul 1

În vremea consiliilor revoluționare

Pe 2 ianuarie 1919, am preluat funcția de adjutant la Brigada 11 Infanterie, în vechea garnizoană de la Ingolstadt. Comandantul meu, gen. Sämmer, condusesse Regimentul 10 Infanterie de Rezervă bavarez cam pe toată durata războiului, rezistase onorabil Revoluției și nu era deloc dispus să ierte ceva din cele ce se întâmplaseră atunci. Preusser se ocupa temporar de problemele administrative ale brigăzii. Mi-am dat seama că nu era prea încântat de postul său. Pentru că la vremea respectivă eram foarte hotărât să mă ocup personal de toate problemele, lui nu-i rămăsese mare lucru de făcut. Vedea și el, ca și mine, de altfel, toată gașca aceea de palavragii și maimuțe urlătoare ajunse în funcții de conducere, care se foloseau cu nerușinare de ele, așa că, atunci când mai spunea uneori că ar fi putut conduce el însuși brigada, nu i-o luam în nume de rău.

Aveam și noi, firește, în conformitate cu ceea ce ni se impusese de sus, un sfat sau consiliu al soldaților. Era format din trei indivizi cu totul rezonabili. Unul dintre ei, un subofițer care tocmai se întorsese de pe front cu regimentul său, chiar a făcut câteva schimbări benefice. Cu toate acestea eu m-am opus aprig, de la bun început, amestecului consiliilor soldaților. Înaltul Comandament al Armatei, care era lipsit de forță din momentul plecării lui Ludendorff și nu era deloc bine consiliat

de noii ofițeri, dăduse cea mai grea lovitură armatei admitând în structura sa aceste consilii ale soldaților. Consiliile muncitorilor și soldaților, create după modelul ruso-evreiesc, fuseseră înființate sub steagul „Revoluției” atât pe teritoriul propriu-zis al Germaniei, cât și în *Etappe* – zona dintre frontiera Germaniei și linia frontului. Aceste consilii nu aveau cine știe ce importanță pentru că ar fi putut fi vânturate ca pleava de armata care se întorcea acasă. Ceea ce nu am putut să pricep niciodată și cu atât mai puțin să aprob a fost decizia comandantului suprem al armatei aflate pe front de a permite înființarea unor consilii ale soldaților chiar acolo, pe front, legitimând astfel pentru prima oară existența lor. Demersul feldmareșalului a tăiat craca de sub picioare tuturor celor care voiau să rămână loiali imperiului – cam 75% dintre cei de pe front. Nu putem decât să ne închipuim cum ar fi evoluat lucrurile fără această rușinoasă capitulare în fața gloatelor roșii.

Nu încape îndoială că „oamenii cu scaun la cap” vor lauda această măsură chiar și în ziua de azi, iar „roșii” le mulțumesc și în prezent [1928] fiindcă ea a făcut cu puțință dominația și biruința lor, consolidându-le. Sigur că acele consilii ale soldaților alese de trupele de pe front erau adesea formate din oameni de ispravă, numai că acest lucru nu folosea la nimic deoarece, de îndată ce se întorceau de pe front, ei erau înlăturați de agitatorii din consiliile deja formate în țară. În general, consiliile soldaților de pe front nu erau atrase de misiunea încredințată și din acest motiv cedau cu bucurie locul consiliilor din țară. O dovadă evidentă a faptului că sfaturile din Germania nu erau alese de către soldați, ci erau pur și simplu impuse o constituie preponderența membrilor cărora le lipsea orice sentiment de solidaritate cu armata, unii fiind cunoscuți chiar pentru maltratarea subordonaților. Aceștia au format consiliile soldaților.

Surprinzător este și numărul ofițerilor care, după 18 noiembrie 1918, au descoperit că au convingeri comuniste. În acest sens, menționarea numelui lui Deimling¹ este, probabil, suficientă.

Cum consiliile au mers prea departe, ministrul pentru afaceri militare, Rosshaupter, și liderul consiliului provincial al soldaților, Sauber, au emis pentru statul autonom al Bavariei o dispoziție generală. Acest „decret provizoriu” din 13 decembrie 1918, care, dacă sunt eu bine informat, a fost redactat de către lt.-col. Schemmel, stabilea cu precizie ministerială toate sarcinile, drepturile, cotizațiile, calitatea de membru și modalitatea de alegere a acestor consilii. Chiar dacă multe dintre consiliile soldaților au ignorat aceste dispoziții, ele au avut în general efecte benefice. Eu în orice caz le-am salutată ca fiind oportune și sunt foarte recunoscător autorului acestora pentru că mi-a dat posibilitatea să lupt împotriva acestor consilii cu propriile lor arme, ca să zic așa.

În privința aceasta, orașul Ingolstadt oferea multe prilejuri.

Cu sfatul soldaților din Brigada 11 nu am avut probleme; acesta se mărginea la a citi și a contrasemna dispozițiile emise și nu afecta în niciun fel îndeplinirea serviciului militar. Eu le-am repartizat ca domeniu de competență rezolvarea reclamațiilor formulate de subofițeri și de soldați. Petreceau multă vreme dezbătând aceste probleme în biroul lor și apoi, de cele mai multe ori, se hotărau să-mi ceară sfatul. Când îi auzeam bătând la ușă, știam dinainte că va trebui să iau taurul de

---

¹ Berthold von Deimling (1853–1944), general german, a luptat în Primul Război Mondial pe Frontul de Vest, dobândind o tristă faimă pentru pierderile suferite de regimentele aflate sub comanda sa. La 22 mai 1917 a fost trecut în rezervă. După război, și-a oferit serviciile consiliului soldaților din Baden-Baden și și-a afirmat convingerile pacifiste, ceea ce a dus la marginalizarea sa în vremea regimului nazist.

coarne. O făceam cu plăcere, pentru că, în privința aceasta, am fost întotdeauna un adept al ordinii și disciplinei.

În rest, nu prea venea nimeni cu plăcere în biroul meu. Îmi amintesc că, într-o zi, unul dintre membrii consiliului soldaților din garnizoană s-a dus să mă reclame la Preusser, ofițerul responsabil cu administrația, spunând că aş avea o atitudine provocatoare în Ingolstadt, că, atunci când mă plimb călare, port pantaloni cu vîpuşcă roşie asemenea membrilor Statului-Major General, că am chiar neruşinarea să port manta albastră și cordă negru-alb-roşie la şapcă. Toate acestea fuseseră înlăturate etc., etc. Preusser i-a răspuns calm că mă aflu în încăperea alăturată și că mai bine ar fi să se ducă acolo și să discute personal cu mine. Herr Consilier a spus că preferă să se lipsească și s-a retras.

În particular, aveam o mare simpatie pentru consiliul soldaților garnizoanei. Era o societate pestriță, formată din comuniști de toate nuanțele și luptători pentru patrie cu convingeri comuniste și mai pronunțate, iar cei mai radicali îmi erau cei mai simpatici. Categorie, acest consiliu era un factor de autoritate în Ingolstadt. Orașul avea un comandant al cetății care ar fi trebuit să reprezinte autoritatea cea mai înaltă, numai că acest comandant colabora atât de bine cu membrii consiliului, încât rareori aceștia făceau ceva ce nu era pe placul său. Se prea poate ca multe cercuri „iubitoare de pace” să fi considerat această atitudine drept un mare serviciu, pentru că generalul a obținut ceea ce voise să obțină: orașul Ingolstadt a fost scutit de tulburări de amploare. Chiar din acest motiv însă, revoluția nu numai că a reușit, dar a creat o situație ce persistă și în ziua de azi și care s-a consolidat tocmai pentru că, de dragul păcii sau „în interesul cauzei” și „pentru a evita alte lucruri mai rele”, factorii responsabili s-au înțeles cu revoluționarii și le-au facilitat dominația.

Făcând această generalizare, eu îl acuz pe general ca fel de a fi, nu ca persoană. Nimeni nu poate să nege faptul că el voia să le arate ce poate mai-marilor și demnitarilor care-l aplaudau. Eu nu-l invidiez pentru o astfel de recunoaștere a meritelor sale. Bineînțeles, dacă atitudinea acestui ofițer superior a influențat în bine sau în rău reputația ofițerului german în ansamblu e cu totul altă problemă. Eu am părerea mea, întemeiată pe o serie de întâmplări, dintre care pomenesc doar una.

Înainte de alegerile din ianuarie 1919, a avut loc o demonstrație, „pentru pace și ordine” firește, dar care a fost o adevărată acțiune de propagandă menită să ridice în slăvi Revoluția. În fruntea procesiunii s-a aflat steagul roșu. Participanții s-au grupat în jurul lui Spreti, un aristocrat, și, avându-l în frunte pe comandantul garnizoanei, au mărșăluit prin oraș. Generalul a dat ordin să participe toți ofițerii, dar nu s-a dus niciunul. Împreună cu câțiva ofițeri mai tineri, am privit spectacolul de la ferestrele vechii noastre popote, copleșiți de rușine și dezgustați de comportamentul acestui general, care, fără să fi știut vreodată ce înseamnă cu adevărat să fii ținta gloanțelor inamice, primise din partea M.S. Kaizerul Crucea de Fier, Clasa a II-a.

Deși stătea de vorbă aproape prietenește cu membrii consiliilor soldaților, uitând de prăpastia care-i desparte pe ofițeri de soldați, generalul făcea o excepție atunci când se prevala de drepturi pentru a-i fi recunoscut rangul înalt pe care-l avea. Cercurile respective i-au condamnat purtarea în mod aproape unanim și fâțiș.

Din păcate, coeziunea corpului ofițeresc, în mod special a rezerviștilor, nu era atât de puternică, încât să-i determine să strângă rândurile. Și astăzi sunt convins, având în vedere cum stăteau lucrurile la Ingolstadt – și în alte locuri în afară de München trebuie să fi fost la fel – că, dacă ofițerii ar fi

format un detașament înarmat, ar fi putut cuceri orașul. Ali-ați ar fi avut o grămadă: în Ingolstadt erau mulți tineri de ispravă, iar printre subofițeri și soldați erau destui oameni loiali și de bună-credință. Președinții Asociației Ofițerilor din Ingolstadt, locotenentii Lehmann și Beckert din Nürnberg, erau fără îndoială oameni capabili, dornici să încerce ceva, dar majoritatea ofițerilor erau apatici și blazați. Am încercat diverse lucruri cu unii dintre prietenii mei, mai ales cu căpitanul Regler din Regimentul 13 Infanterie, cu căpitanul Schreyer și cu locotenentul Berger din regimentul meu, dar nu am realizat nimic.

Cu cpt. Regler împărțeam o garsonieră confortabilă. Având în vedere situația politică, proprietărea noastră considera că este datoria ei de proletară să ne jecmănească, cerându-ne o chirie cât mai mare în speranța că noi o să acceptăm; lăsând la o parte acest aspect, pot spune că am petrecut acolo multe ceasuri fericite. Seara obișnuiam să ne strângem mai mulți camarazi din regiment. Vizavi de locuința noastră se afla frumoasa proprietate a maiorului Hans Georg Hofmann. Cum reușise să scape din captivitatea britanică nu s-a aflat niciodată. De îndată ce a pus piciorul în Ingolstadt, a și intrat în politică. Lua cuvântul la toate întrunirile care se țineau pe atunci, inclusiv la cele ale socialiștilor, povestea despre ce trăise el în prizonerat și cerea tuturor să se gândească numai la binele patriei și să acționeze în acest sens. Firește că, la Asociația Ofițerilor, era un susținător al activismului. Și acum îmi amintesc de una dintre cuvântările sale ținute la o întrunire a ofițerilor despre distrugerea consiliilor: „Vom pava străzile cu capetele acestor indivizi.” Câteva luni mai târziu, spartachiștii din Hamburg au avut ghinionul să-l cunoască mai bine pe acest domn neprietenos.

În februarie 1919, am scris mai multe manifeste. Unul suna astfel:

„*Quousque tandem Catilina?*” [Până când, Catilina?]

Dacă este un stat național care să fie vinovat de declanșarea războiului – eu vă spun că războiul trebuia să înceapă, așa cum o vine o furtună după zăpușeala apăsătoare – doar cea mai atentă examinare și comparație a arhivelor de către experți, care vor avea loc mai târziu, într-o altă epocă, mai liniștită, ne vor lămuri. Dacă scoți câteva dosare din context, nu poți obține decât o imagine falsă, distorsionată. Toată lumea știe asta, mai puțin Herr Kurt Eisner, prim-ministrul Bavariei.

Este o particularitate a Germaniei faptul că politicienii ei își bat joc de propriul cămin. Kurt Eisner, un străin, își arogă dreptul de a proclama și de a recunoaște în fața întregii lumii că Germania este, chipurile, vinovată de război. Acuzațiile sale nefondate au fost spulberate imediat de surse oficiale și neoficiale, dar inamicii noștri au profitat de aceasta și acum tot poporul trebuie să sufere o pedeapsă și reparații mai grele. În plus, „idealistul ăsta în veșminte domnești” așteaptă un premiu de simpatie în loc să fie bătut zdravăn cu biciul!

Cu toate că a cedat în fața dușmanilor după mulți ani de război, Germania nu și-a pierdut onoarea. Asta a fost nenorocirea ei, că a pus conducători care au trădat-o din dispreț. Rareori se întâmplă ca, din momentul în care pune mâna pe putere, un erou al Revoluției să facă saltul de la revoluționar la om de stat. De când a triumfat cu „Revoluția”, Eisner n-a încetat să lupte împotriva propriei țări, împotriva vechii ordini, făcând prăpăd în jurul său. A rămas un revoluționar, nu a construit nimic ca om de stat, nu a realizat nimic și, din acest motiv, soarta lui este pecetluită. Mai poate rezista câteva zile, dar căderea lui este inevitabilă.

La vremea aceea, eram stimulat din plin de curajoasele scrieri ale lui Wulle¹, redactorul-șef de la *Deutsche Zeitung*. În februarie 1919, nu era chiar ușor să fii naționalist în Germania. Dintre ziarele bavareze, doar *Bayerischer Kurier* aborda în mod curajos situația. Mai târziu, i-am iertat multe tocmai pentru îndrăzneala dovedită atunci. În cele din urmă a decăzut când atacurile sale denigratoare împotriva a tot ceea ce era *völkisch*² au devenit de-a dreptul exagerate.

Prima ediție a *Rote Hand*³, publicată de un avocat pe nume Kohl, a făcut senzație prin modul sarcastic în care erau date în vileag farsa așa-numitei Revoluții și conducătorii acesteia.

Într-o bună zi, domnul Eisner a binevoit să onoreze orașul Ingolstadt cu prezența lui, iar la cazarma regimentului de geniști s-a lansat într-o cuvântare provocatoare la adresa corpului ofițeresc. Cuprins de furie, m-am dus îmbrăcat în uniformă și având cravașa în mână la consiliul soldaților din garnizoană, adică fix în gura lupului. Le-am cerut să apere corpul ofițeresc de calomniile lui Eisner. Încăperea în care „guverna” consiliul soldaților era plină de soldați roșii. Imediat, unul dintre ei a trecut de partea mea, urmat de alții care l-au sprijinit zgomotos, spunând: „Are dreptate, se vede că a fost pe front! Eu n-o să înghit așa ceva.” Câștigasem partida. Consiliul soldaților a decis ca a doua

---

¹ Reinhold Wulle (1882–1950), publicist german de extremă dreaptă, deputat, susținător al restaurării monarhiei; a fost închis doi ani în lagărul de concentrare de la Sachsenhausen. Și-a reluat activitatea politică după 1945.

² Röhm folosește de obicei termenul *Volk* (care se traduce în mod obișnuit prin „popor”) și adjectivul *völkisch* atunci când se referă la originea ariană a germanilor neevrei, și nu la toți cetățenii țării. Când *Volk* și *völkisch* din textul original au în mod evident acest sens, traducerea păstrează cuvintele în germană (n. ed. engl.).

³ *Mâna roșie*, săptămânal politico-satiric interzis de autoritățile bavareze la 8 decembrie 1918 pentru „tulburarea liniștii în ziua de duminică”.

zi să trimită o delegație la ministrul Rosshaupter, la München, pentru a-și exprima dezaprobarea față de insultele proferate de Eisner. Din câte știu, s-au ținut de cuvânt.

O ceremonie impresionantă a fost slujba religioasă care s-a ținut la catedrală când a murit regina Bavariei¹. Toți ofițerii din Regimentul 10 Infanterie *König* au luat parte îmbrăcați în uniformă completă, purtând cască de oțel, alături de mulți subofițeri și soldați, precum și o mare parte a populației din Ingolstadt. Mulțimea uniformelor de pe străzile orașului a deșteptat amintirea vremurilor liniștite de dinainte de război. Am remarcat cu deosebită mândrie că oamenilor chiar le părea rău de pierderea reginei, demonstrându-și adevăratul atașament față de casa regală. Comandantul nu și-a făcut apariția.

Îndatoririle de serviciu nu erau interesante. Am propus Înaltului Comandament ca mulți ofițeri din rezervă, care nu făceau mai nimic, să fie lăsați la vatră. Cei mai mulți s-au împotrivit. Unii se stabiliseră în Ingolstadt cu familiile, nu făceau nimic toată ziua și credeau pe bună dreptate că n-o vor mai duce niciodată atât de bine. Mi-am adus aminte de cele întâmplate cu un locotenent în septembrie 1914. În loc să înainteze cu compania mea, el o luase pieziș și intrase într-o pădure deasă, de unde a trebuit să-l scot amenințându-l cu pistolul. În același an, pe la jumătatea lui septembrie, în timpul istovitorului marș spre Metz, l-am găsit mergând într-o căruță cu bagaje. Curând după aceea, a devenit un ornament al armatei de ocupație. A găsit un post în batalionul de rezervă, lucrând ca funcționar la tribunalul militar. Bineînțeles că a devenit repede indispensabil și nu mai putea fi trimis pe front, așa că a rămas la post până în

---

¹ Maria Theresa de Austria-Este (1849–1919). La 20 februarie 1868 a devenit soția celui care avea să fie Ludwig al III-lea, ultimul rege al Bavariei (1912–1918).

februarie 1919. L-am găsit și i-am înmănat actele de eliberare din funcție, ceea ce i-a provocat un șoc, reclamându-mă imediat consiliului soldaților.

Consiliul mi-a adus reclamația, iar eu am transmis-o superiorului meu ierarhic, gen. Sämmer. Rareori mi-a fost dat să aud atâtea vorbe de ocară la adresa unui alt ofițer înainte ca acesta să fie zvârlit afară pe ușă. Decizia a fost aplaudată de consiliul soldaților, care nu admitea ca un ofițer să-l reclame pe un alt ofițer folosindu-se de autoritatea sa.

Relația mea cu comandamentul cetății se răcea din ce în ce mai mult. Și el, și consiliul începuseră să se bage în tot felul de probleme care nu îi priveau și chiar ajunseseră să dea ordine regimentelor. Cei de la conducerea brigăzii nu înghițeau așa ceva și trimiteau ordinele nedeschise înapoi la garnizoană. Reclamațiile pe această temă trimise la comandament nu aveau succes pentru că, după cum spune o vorbă, „corb la corb nu-și scoate ochii”. Pe urmă însă s-a produs un eveniment care a făcut ca încordarea să se risipească.

Ministrul afacerilor militare a emis un decret privind organizarea unor miliții populare. Eu am văzut în aceasta posibilitatea de a îmbunătăți situația, mai ales pentru că astfel se puteau coopta oameni mai potriviți și aveam ocazia să scăpăm de elementele inutile. În consecință, am trecut repede și cât se poate de energic la treabă: am organizat birouri de recrutare la regimentele 10 și 13 infanterie și am făcut apel la foștii soldați ai acestor unități. Doritorii n-au întârziat să apară, iar consiliul veteranilor a fost și el de acord.

Imediat însă, sfatul garnizoanei și-a dat seama de primejdie și, instigat de comandant, a blocat toată treaba. Un asemenea amestec mi s-a părut atât de revoltător, încât l-am convins pe generalul Sämmer să întrerupă colaborarea cu conducerea

roșilor. În plus, el și-a dat demisia de la comanda brigăzii, iar comandanții regimentelor 10 și 13 nu au acceptat să-l înlocuiască și au demisionat la rândul lor.

Atunci, la 21 februarie 1919, am trimis o notă unităților și serviciilor subordonate brigăzii, precum și Inspectoratului Închisorilor Militare, în care le ceream să facă imediat raport la Înalțul Comandament; am trimis copii ale ordinului meu comandamentului cetății și ministrului afacerilor militare, adăugând cererea mea de demisie, în care arătam exact motivele acesteia.

Demersul meu a avut efectul unei bombe. În aceeași zi, au venit la mine câțiva membri ai consiliului soldaților de la Nürnberg, la care s-au adăugat câțiva membri ai sfatului garnizoanei, cerându-mi să retrag ordinul. Am refuzat, arătând că, potrivit regulamentelor actuale, sunt îndreptățit să dau un asemenea ordin, după care a început o lungă discuție politică, în care am atins toate subiectele posibile. Nu erau câtuși de puțin niște soldați incuți, căci se vedea că se pricep la propagandă. Le-am impus respect prin faptul că m-am arătat un ofițer devotat regelui și le-am spus că nu au decât să mă disprețuiască, dar, ca ofițer într-un regiment regal, văd lucrurile cu totul altfel decât ei.

Drept urmare, m-au invitat să merg cu ei în camion la München, pentru că am insistat să-mi susțin personal cauza în fața ministrului Rosshaupter. I-am refuzat, mulțumindu-le pentru amabilitate și am convenit să ne întâlnim în ziua următoare, la ora 11, în anticamera ministrului.

Am plecat la München dis-de-diminează. Mă bucuram la gândul apropiatei confruntări și eram hotărât să obțin cu orice preț o atitudine fără echivoc. Trenul s-a oprit însă în apropiere de Dachau și toată lumea a trebuit să se dea jos. Toate

transporturile feroviare spre München fuseseră suspendate. Evreul Eisner căzuse victimă gloanțelor contelui Arco¹. Cum merita să fac acest efort, am pornit-o pe jos de la periferie spre centrul Münchenului. N-am reușit să intru în minister, ceea ce era de așteptat, pentru că, în acea zi, niciun ofițer nu a avut voie să pătrundă acolo.

Neputând să mă întâlnesc cu prietenii mei din consiliile soldaților din Ingolstadt și Nürnberg, m-am dus la locuința unui vechi funcționar al ministerului, generalul von Köberle. După ce i-am explicat de ce am venit, i-am spus că, având în vedere evenimentele de la München, nu mai puteam să accept decizia ministrului. Generalul mi-a recomandat să-mi reiau activitatea și să încerc să mă împac imediat cu comandamentul cetății. Altceva nu mi-a mai spus. Apoi am profitat de prilej pentru a lua legătura cu gen.-mr. Otto von Lossow, președintele Uniunii Economice a Ofițerilor Germani. Cu puțin timp în urmă, emisesese o circulară prin care le cerea ofițerilor să intre în grevă. Era în mod categoric un om dispus să-și susțină ideile prin fapte. Impresia pe care am căpătat-o la prima noastră întâlnire mi-a confirmat faima pe care generalul o avea și am părăsit locuința acestuia întărit în hotărârea ce o luasem.

Evenimentele din 21 februarie nu au trecut fără urmări la Ingolstadt. Sfatul garnizoanei i-a convocat pe militari la o întrunire de protest în sala mare a clubului ofițerilor, unde

---

¹ Anton Graf von Arco auf Valley (1897–1945), aristocrat german, membru al organizației antisemite Thule, din care a fost exclus din cauza originii evreiești a mamei sale. La 21 februarie 1919, l-a asasinat pe prim-ministrul bavarez Kurt Eisner când acesta se îndrepta spre clădirea parlamentului ca să-și prezinte demisia. Ulterior, contele Arco a fost arestat, judecat, condamnat la moarte, apoi sentința a fost comutată în închisoare pe viață, fiind grațiat în 1924 și amnistiat în 1927.